

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 48998
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

23 Şubat 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa KURUM
Bakan

7/22622 }
7/22702 - 7/22703 } G.K.73
7/22705 - 7/22707 }
7/23336 - 7/23339 }
7/23343 } G.K.83
7/23346 }
7/23352 - 7/23354 }
7/23358 - 7/23359 }

EK:

- Liste (9 Adet- 9 Sayfa)
- Cevap Yazısı (68 Adet, 116 Sayfa)

7/23552 - 7/23554 } G.K.86
7/23775 } G.K.91
7/23782 }
7/22855 - 7/22857 } G.K.76
7/22859 }
7/22999 - 7/23001 } G.K.77
7/23004 }
7/23090 - 7/23091 }
7/23094 }
7/7669 - 7/7673 } G.K.84
7/7675 - 7/7676 }
7/15624 }
7/15627 } G.K.12
7/16443 }
7/16454 - 7/16457 }
7/17975 - 7/17978 }
7/17093 - 7/17094 }
7/19075 } G.K.21
7/21062 } G.K.43
7/21840 } G.K.59
7/23226 - 7/23229 } G.K.81
7/21537 } G.K.50
7/21546 }
7/22281 - 7/22282 } G.K.64
7/14328 } G.K.11
7/15370 }
7/11848 } G.K.142
7/18821 } G.K.18
7/13832 } G.K.10
7/22461 } G.K.68
7/22463 }

**ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR. MURAT EMİR'İN
TBMM 7/23554 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Dünya Plastik Sektör Raporuna göre Türkiye, plastik üretiminde 8,6 milyon ton ile dünyada altıncı; Avrupa'da ise ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye'nin üretimi toplam dünya üretiminin %2,7'ne karşılık gelmektedir. Çevre ve insan sağlığı açısından tehlikeli bir sektör olan plastik sektöründe ihtiyacın üzerinde imalat yapan ülkemiz, aynı zamanda dünya çapında önemli bir ihracatçı durumundadır. Dünyadaki plastik mamul madde toplam ihracatının %2,6'ni karşılayan Türkiye açısından bu alandaki en tehlikeli boyut, denetimsiz bir şekilde 2005 yılından bu yana başta Avrupa ülkeleri olmak üzere pek çok ülkeden plastik çöp ithal etmesidir. Bu atık plastiklerin tam olarak hangi işlemlerden geçirildiği; geri kazanımda kullanılıp kullanılmadığı ve kullanıldıysa nerelerde kullanıldığı belli değildir ve kamuoyundan gizlenmektedir. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın (OECD) rakamları, Türkiye'nin çöpünün sadece yüzde l'ini geri dönüşüme yolladığını, gerisini ise katı atık sahasına gönderdiğini göstermektedir. Science Dergisi'nde yayımlanan başka bir araştırmaya göre ise ülkemiz plastik atıkları geri dönüştürme konusunda en başarısız ilk 20 ülke arasında bulunmaktadır.

Diğer yandan karışık atık malzemesinin ithalatının yasaklanması gerekmektedir, çünkü çöplerin çok büyük kısmı karışık kodla getirilmektedir ki bunlar 'tehlikeli atık' şeklinde tabir edilen ithali yasak atıklardır. Çin, Hindistan, Endonezya ve Malezya; Avrupa'dan gelen karışık çöp malzemesini yasaklarken, bu durum ülkemizde serbesttir.

Bir diğer önemli konu ise, yerli atıkların değerlendirilmesidir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın, geri dönüşüm tesislerinin yüzde 20 yerli, yüzde 80 ithal atık işlemesine izin veren kararı ile birlikte hem toplayıcılar, hem de yerli atıkları alan firmalar zor durumda kalmıştır. Dışarıdan ithal çöp geldiği için yerli üreticiler atıklarını satamamaktadır.

Bu noktadan hareketle;

1-Ülkemizin 2019 yılında plastik çöp ithalatı ne kadardır? İngiltere dışında başka ülkelere de plastik çöp alınmakta mıdır? 2005 yılından bu yana, yıllar itibariyle, plastik çöp ithalatı miktarları nedir?

2-İthal edilen plastik çöpler; tehlikeli ya da toksik atık olup olmadığı açısından gümrüklerde denetime tabi tutulmakta mıdır? Fitalat, bisfenol ya da benzeri toksik bileşikleri içeren plastik çöpler bu süreçte ülkemize girmiş midir? Eğer öyle ise bunun miktarı nedir?

3-İthal edilen plastik çöpün ne kadarı geri dönüşüme tabi tutulmuştur? Geri dönüşüme girmeyen plastik çöpler nasıl değerlendirilmektedir?

4-Karışık atık malzemelerin ithalatının yasaklanması için Bakanlık olarak bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

5-Geri dönüşüm tesislerinin daha fazla oranda yerli atık işleme konusunda Bakanlık olarak bir çalışmanız var mıdır?

CEVAPLAR

1-Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğinin Ek-1’inde yer alan plastik atıklar, ülkemizdeki lisanslı geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda geri kazanım amacıyla ithal edilmektedir. Geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda ithal edilen miktarlarda ve ithal edilen ülkelerde değişiklik görülebilmektedir.

2-Söz konusu Tebliğler kapsamında yer alan tehlikesiz atıkların ithalinde Valiliklerce (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri) gümrük aşamasında denetimler yapılarak, tehlikesiz atıkların ithalatının Bakanlığımız izin ve denetiminde kontrollü olarak yapılması sağlanmaktadır. Tehlikeli atıkların ve tehlikeli atıkla kontamine olmuş atıkların ithalatı ise 2872 sayılı Çevre Kanunu gereğince yasaktır.

3-Tehlikesiz atıklar yalnızca lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından geri kazanım amaçlı getirilmekte olup, geri kazanımı mümkün olmayan atıklar ile bertaraf amaçlı atık ithalatı yasaktır.

4-2020/3 sayılı Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğinin dördüncü maddesi kapsamında, Bakanlığımızca “Atık İthalatı Kayıt Belgesi” ve “Kota Formu” ile atık ithalatı usul ve esaslarını içeren “2019/18 sayılı Atık İthalatı Uygulama Genelgesi” 30.12.2019 tarihinde yayımlanmıştır.

Söz konusu Genelge ile atık ithalatına kota getirilmiş, kota, Kapasite Raporunda belirtilen tesis tüketim kapasitesinin azami %80’i oranında hesaplanarak belirlenmektedir. Takip eden yıllarda ise “Kota Hesabı”, yurtiçi atık toplama oranları da göz önünde bulundurularak yeniden değerlendirilecektir.

Atık ithalatına getirilen kota ile yurtiçi atık toplama miktarının artacağı, ithalata bağlı çevresel kirliliğin önleneceği ve ülkemiz hammadde ihtiyacına cevap verecek nitelikte kaliteli atığın ithal edileceği düşünülmektedir.

5-Bakanlığımızca yürütülen Sıfır Atık projesinin ülke çapında yaygınlaşması ile atıkların kaynağında ayrı toplanması sayesinde bir yandan çevresel kirlilik giderilirken diğer yandan atıkların ekonomiye katma değer sağlayarak, kaliteli hammadde temini, yatırım ve istihdam artışının sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca, değerlendirilebilir atıkların çok büyük bir bölümünü oluşturan ambalaj atıklarının yönetimine ilişkin esasların belirlendiği 27.12.2017 tarih ve 30283 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ile doğal kaynak/hammadde korunumu ve geri dönüşümün yaygınlaşması amacıyla, ambalaj üreticilerinin üretim proseslerine konu girdilerin bir kısmını belirli oranlarda, yurt içinde toplanan atıklardan veya bu atıklardan elde edilen geri dönüştürülmüş malzemelerden sağlama zorunluluğu getirilmiştir.